

Vydávanie open access monografií: ako na to

OTVORENÁ VEDACVTI SR

- Centrum vedecko-technických informácií SR
- *Národné informačné centrum pre vedu, techniku, inovácie a vzdelávanie a vedecká knižnica SR*
- Odbor podpory otvorenej vedy a výskumu
- *Kontaktná kancelária pre otvorený prístup*

Mgr. Gabriela Fišová

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja
OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

ÚVOD

- [Čo znamená otvorený prístup?](#)
- [Prečo otvorený prístup k knihám?](#)

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

- [Typy otvoreného prístupu](#)
- [Európska Komisia a program Horizont Európa](#)
- [kOAlícia S / Plán S](#)
- [Obmedzenia pri vydávaní OA kníh](#)
- [Autorské právo a verejné licencie](#)
- [Finančná politika a financovanie](#)
- [Dôležité informácie o otvorenom prístupe na webovej stránke vydavateľa](#)

SPRÍSTUPŇOVANIE OA KNÍH

[Metadáta/Toth](#)

[DOAB](#)

[OAPEN](#)

[DOAB a OAPEN Library -rozdiely](#)

[OpenEdition](#)

PROJEKTY A INICIATÍVY

- [OA Books Toolkit](#)
- [OABN](#)
- [DARIAH OA Book Bursary](#)
- [OpenBPC](#)

VYDAVATEĽSTVÁ OA KNÍH

- [OpenBook Publishers](#)
- [Ďalšie vydavateľstvá OA kníh](#)

OA KNIHY NA SLOVENSKU – UKÁŽKA

ZDROJE A SÚVISIACE ODKAZY

Čo znamená otvorený prístup?

Peter Suber

„Otvorený prístup k literatúre znamená prístup **digitálny, online, bezplatný a oslobodený od väčšiny obmedzení autorského práva a licencií.**“

Otvorený prístup k **vedeckým knihám**: monografie, kapitoly kníh, redigované zbierky, a iné práce rozsiahleho formátu.

(Podľa [definície cOAlition S](#))

Vydávanie OA kníh – špecifiká:

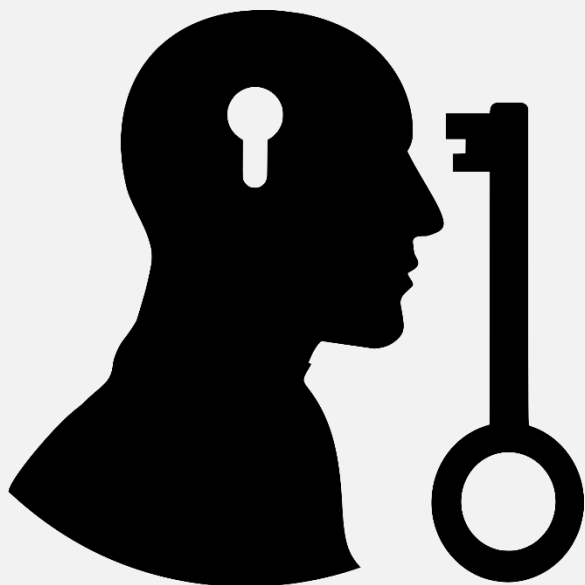
Dlhšia doba písania, používania, finančne náročnejšie vydávania následná distribúcia, používanie licencií, atď.

<https://www.coalition-s.org/coalition-s-statement-on-open-access-for-academic-books/>

<https://www.oopen.org/blog>

<https://www.coalition-s.org/coalition-s-statement-on-open-access-for-academic-books/>

Prečo otvorený prístup k monografiám?

- **hlavný a nenahraditeľný zdroj ale aj výstup výskumu v humanitných a sociálnych vedách**
- **výhody OA knihy pre autorov** (lepšia viditeľnosť diela, jednoduchšie vyhľadávanie v plnotextových formátoch, vyššia citovanosť, lepšie možnosti prezentovať výsledky svojej práce širšej verejnosti)
- **zmena prístupu mnohých financovateľov** (tzv. mandatórna politika - začínajú vyžadovať povinný otvorený prístup nie len k článkom ale aj k vedeckým monografiám - výstupom výskumu financovaného z verejných zdrojov alebo grantu)
- **prístup k zdrojom počas krízy (pandémia, zavreté knižnice...)**
- **šetrenie obmedzených finančných zdrojov knižníc**
- **prevencia nelegálneho sprístupňovania monografií** (tzv. čierna cesta alebo shadow library websites)

Všeobecné informácie

Typy otvoreného prístupu

Zlatý otvorený prístup

- bezplatný prístup na internete **okamžite po vydaní**
- ďalšie rozširovanie a použitie pod niektorou **verejnou licenciou**, často licenciou Creative Commons
- finančná otázka - formou **BPC poplatkov** (book processing charges, poplatok za spracovanie a zverejnenie knihy)

Diamantový/platinový otvorený prístup

- **okamžitý otvorený prístup** bez poplatku autora alebo čitateľa
- vydavatelia získajú finančné prostriedky z iných **externých zdrojov**
- autor si môže ponechať **autorské práva**, ale na dielo sa zvyčajne nevzťahujú obmedzenia ďalšieho rozširovania alebo opätovného použitia

Zelený otvorený prístup

- uloženie publikácie v **úložiskách** (repozitároch)
- vydavateľ definuje podmienky **samo-archivácie** kníh pre autorov
- publikácia voľne dostupná, ale niekedy len po tzv. období **embarga** (6-12 mesiacov)

[Hlavné zmeny v programe Horizont Európa](#) (HE, Horizon Europe) v porovnaní s programom H2020:

- mandát otvoreného prístupu sa rozšíri na **knihy a iné dlhé texty**
- okamžitý otvorený prístup, **žiadne embargo** (v H2020 bolo možné 6 až 12 mesiacov)
- výstupy z HE projektov dostupné:
 - 1) cez **dôveryhodné repozitáre (zelený OA)** + trvalý identifikátor + kvalitné metadáta (princípy FAIR+ licencia CC0 alebo ekvivalent) + verejná licencia CC BY (CC BY NC / ND / NC-ND pre dlhé *texty/long format publications*)
 - 2) v režime **zlatého** či **diamantového OA**

(zdroj: (zdroj: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/agr-contr/general-mga_horizon-euratom_en.pdf ; COMMUNICATION, DISSEMINATION, OPEN SCIENCE AND VISIBILITY (ARTICLE 17):

kOAlícia S / Plán S

- kOalície S (cOAliton S) - **národní financovatelia výskumu a charitatívne a medzinárodné grantové agentúry a výskumné organizácie, podpora EÚ**

- **Vyhlasenie kOAlície S z 2.9.2021 o otvorenom prístupe k vedeckým knihám - 5 odporúčaní:**

- 1) *Všetky vedecké knihy, ktoré sú výstupom pôvodného výskumu financovaného organizáciou z kOAlície S, sa majú sprístupniť v čase vydania v režime otvoreného prístupu (OA).*
- 2) *Autori a ich inštitúcie si majú ponechať dostatočné práva duševného vlastníctva, aby mohli svoje vedecké knihy sprístupniť v režime OA a umožniť ich opätovné používanie.*
- 3) *Vedecké knihy sa majú publikovať v režime OA a s niektorou licenciou Creative Commons.*
- 4) *Akékoľvek obdobie embarga má byť čo najkratšie a nikdy nemá trvať viac ako 12 mesiacov.*
- 5) *Financovatelia z kOAlície S majú finančne podporovať vedecké knihy v režime OA cez svoje programy financovania a obchodné modely publikovania v režime OA cez účelové/osobitné dohody (dedicated arrangements)*

Úskalia pri vydávaní OA monografií

-
- vyššie náklady (vychádzajú v menšom náklade, publikovanie a následný proces zviditeľňovania knihy)
 - publikačné systémy nepripravené na OA knihy (online formáty ako epub, mobi)
 - nepripravenosť technickej infraštruktúry (zameranej skôr na články a dáta –dostupnosť, kvalita, indexovanie, prelinkovanie, uchovávanie, rôzne platformy, vyhľadávanie, identifikátory ...)
 - nejednotné politiky v rámci krajín EÚ, ako aj financovateľov, akademických inštitúcií (zamerané hlavne na články v časopisoch, veľa odporúčaní, málo mandátov)
 - motivovanie autorov, editorov (má uprednostnenie publikovania v OS režime pozitívny dopad na hodnotenie autora, na jeho kariéru, atď.)
 - diverzita (jazyková, odborová, rôzne druhy monografií, formátov)
 - nedostatočná informovanosť autorov o OA a verejných licenciách (aké licencie použiť, ako používať diela s viacerými licenciami)
 - nedostatočná viditeľnosť a rozdielnosť metadát (slabá informovanosť kde sú diela uložené, ako sa k nim dostať)
 - predátorské vydavateľstvá (zneužívanie začínajúcich, neskúsených autorov, vysoké poplatky, absencia recenzného procesu, strata autorských práv)

Zdroj: Janneke Adema: [Towards a Roadmap for Open Access Monographs](#), A Knowledge Exchange Report, máj 2019, DOI: 10.5281/zenodo.2644997)

The Visibility of Open Access Monographs in a European Context: <https://operas.hypotheses.org/visibility-oa-monographs>. Publ.: April 26, 2018The full report is available at: doi: [10.5281/zenodo.1230342](https://zenodo.org/record/1230342)

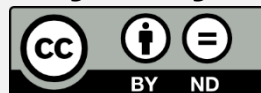
Leila Moore: **Overcoming the challenges of open access books:** <https://www.oapen.org/blog/?link=https%3A%2F%2Foapen.hypotheses.org%2F215> ; <https://www.oapen.org/blog/?link=https%3A%2F%2Foapen.hypotheses.org%2F233>

Autorské právo a verejná licencia

- **Autorský zákon č.185/2015 Z. z.**
- **§76 Verejná licencia** (Ide o špeciálnu právnu úpravu najmä pre potreby udeľovania súhlasu na použitie diela v online prostredí, keď okruh potenciálnych používateľov nie je vopred určený.)
- licencie **Creative Commons** – využívajú sa najčastejšie z dôvodov ich medzinárodnej zrozumiteľnosti

- **6 typov licencií** Creative Commons, ktorými autor alebo vlastník autorských práv určí, ako sa dielo môže ďalej používať“
- konkrétny typ Creative Commons licencie vznikne kombináciou 4 základných prvkov
- prvky je možné vyjadriť aj **grafickými symbolmi**

Finančná politika a financovanie

Hybridné modely

- online verzia/e-book/online verzia v HTML – v režime OA
- tlačaná verzia na predaj („tlač knihy na základe dopytu“ - print-on-demand service)
- predaj e-knÍh

PrÍklad: vydavateľstvo [OECD Publishing](#) - model **freemium** (online verzia/e-book/online verzia v HTML – v režime otvoreného prístupu a tlačaná verzia/prémiové služby na predaj)

Inštitucionálna podpora

- univerzitné vydavateľstvá a publikačná činnosť knižníc (library-based publishing departments)
- priama finančná podpora (granty) materskej inštitúcie
- nepriama podpora materskej inštitúcie (poskytnutie infraštruktúry alebo zamestnancov, vydavateľská činnosť v rámci knižnice)

BPC poplatky (poplatok za spracovanie a zverejnenie knihy)

- poplatky za spracovanie a zverejnenie knihy
- poplatky môže hradiť autor, ale niekedy ich hradí financovateľ výskumu: inštitúcia (univerzita) alebo iná agentúra financujúca výskum
- potreba väčšej transparentnosti a otvorenosti o skutočných nákladoch vydávania OA monografií a službách,

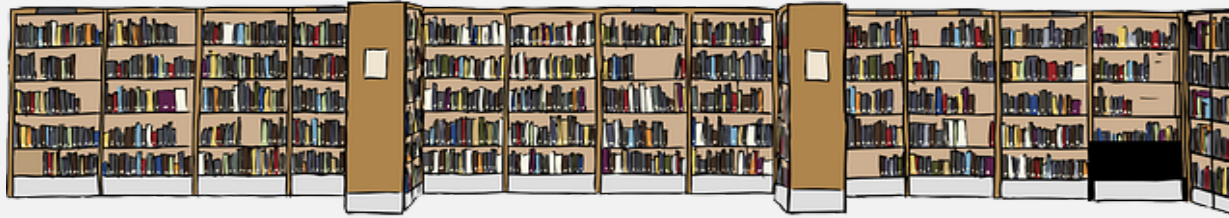
PrÍklad: Fond pre vedecký výskum (FWF, Rakúsko), Wellcome Trust (UK) a i.

Crowdfunding

- vydavateľ (alebo autor) určí cieľovú sumu na financovanie, po jej dosiahnutí je titul uvoľnený do režimu otvoreného prístupu

PrÍklad: nezisková organizácia Free Ebook Foundation so svojou webovou stránkou [unglue.it](#), ktorá ponúka verejnosti možnosť finančne prispieť a umožniť tak otvorený prístup k danej knihe. Model sa väčšinou využíva na sprístupnenie starších titulov.

Finančná politika a financovanie

Modely pre knižnice

Konzorcium (*Consortium-based acquisition/Institutional crowdfunding*) – knižnice sa podieľajú na poplatku na vydanie knihy, na oplátku majú zabezpečený prístup ku knihe prostredníctvom OA repozitára

Príklad: vydavateľstvo [Knowledge Unlatched \(KU\)](#) – o.i. ponúka model združenia finančných prostriedkov knižníc na pokrytie nákladov sprístupnenia monografií a časopisov cez zlatý otvorený prístup.

Licencia otvoreného prístupu pre knižnice (*Open access licensing for libraries*) – [freemium](#) model platformy OpenEdition - obsah knihy je prístupný vo režime otvoreného prístupu online, platforma účtuje knižniciam poplatok za prémiový obsah a služby – formát PDF, ePub a Reader mode.

Knižničné dotácie (*Library Partnership Subsidy*) model neziskovej organizácie [Open Library of Humanities](#) - knižnice platia relatívne nízke ročné predplatné na zabezpečenie otvoreného prístupu k dielam.

Členské poplatky knižnice/iné inštitúcie platia ročne členský poplatok vydavateľovi, ktorý z toho uhradí časť nákladov na sprístupnenie kníh v režime otvoreného prístupu, členovia môžu mať aj iné výhody.

Príklad: [OpenBooks Publisher](#), [University California Press](#)

Opening the Future – nový model, zaujímavý pre knižnice - možnosť obohať zbierky a podporiť vydanie OA kníh

Príklad: [CEU Press](#), [Liverpool University Press](#)

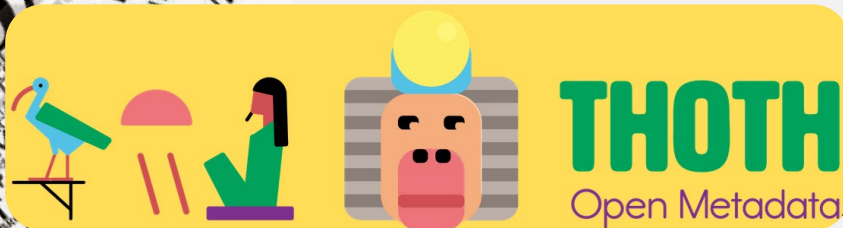
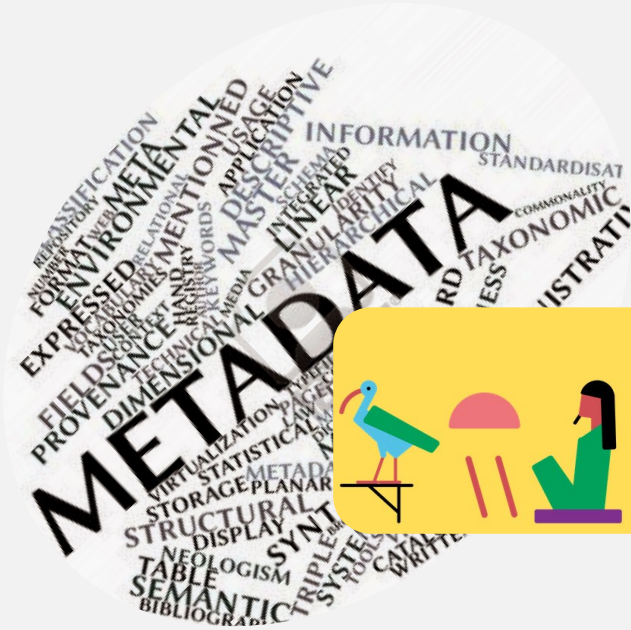
(zdroj: Ferwerda E., Open access monograph business, Insights, 2014, 27 (S), s. 35-38), https://www.researchgate.net/publication/270181792_Open_access_monograph_business_models,
platforma: <https://www.openingthefuture.net/>,
[OAPEN Open Access Books Toolkit – Planning and Funding](#).
OpeningtheFuture: <https://openingthefuture.net/>

Dôležité informácie o otvorenom prístupe na webovej stránke vydavateľa

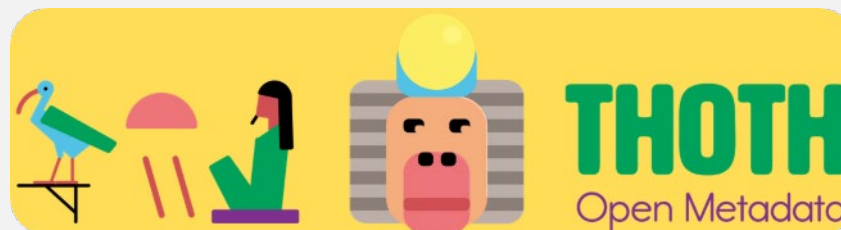
- **Ponuka OA** – opis vydavateľského programu alebo služby pre OA monografie, vrátane stručného vysvetlenia obchodného modelu/ov alebo zdrojov príjmov OA monografií,
- **Autorské poplatky** – ak vydavateľ účtuje autorské poplatky za vydanie OA monografií, majú byť jasne uvedené. Ak sa vzdáva nárokov na poplatky alebo ich autorom neúčtuje, treba to tiež jasne uviesť na stránke.
- **Recenzné konanie** – všetky OA monografie majú prejsť nejakou formou nezávislého recenzného konania (peer-based review process). Toto konanie a súvisiace politiky majú byť jasne vysvetlené na webovej stránke vydavateľa.
- **Dostupnosť** – formát, v ktorom sú monografie dostupné čitateľom, tlačaná verzia a elektronická verzia, znamená to aj v akých plnotextových formátoch (PDF, HTML, XML, ePub a i.). Tiež informácie, či sú bezplatné alebo na predaj.
- **Otvorený prístup** – OA monografie musia byť dostupné čitateľom bez nutnosti akejkoľvek registrácie, jasné info, kde ich čitateľ nájde
- **Licenčná politika** – licenčná politika (vrátane politiky opätovného použitia a šírenia) musí byť jasne stanovená a viditeľná na stránke a všetkých publikovaných materiáloch. Odporúča sa používať licencie Creative Commons.
- **Informácie pre autorov a OA politika** - jasné a podrobné informácie pre autorov, ľahko dostupné z domovskej stránky. Majú obsahovať Podrobné informácie o OA politike pre monografie - právo na samoarchivovanie (self-archiving), možnosti uzavretia zmluvy a udelenia licencie, dohoda o autorskom honorári (royalty arrangements), služby autorom (napr. úprava textu, marketing) a politiky súvisiace s potenciálnym konfliktom záujmov autorov, redaktorov a recenzentov.
- **Uchovávanie** – informácie o dlhodobom prístupe a uchovávaní v prípade, že vydavateľ ukončí svoju činnosť (napríklad, prístup k publikáciám prostredníctvom tretích strán ako CLOKSS alebo OAPEN).

Sprístupňovanie OA kníh

Metadáta

- štruktúrované dáta obsahujúce informácie o primárnych dátach/publikáciách
- **viditeľnosť a nájditel'nosť** diel v katalógoch a repozitároch ([FAIR princípy](#))
- **aké metadáta a v akých formátoch - na webovej stránke repozitára, platformy...**

Thoth

nástroj na manažment a šírenie otvorených metadát OA kníh

- voľný prístup k metadátam
- vydavateľ môže posunúť svoje metadáta do rôznych platforiem (crossreff, DOAB...)
- vydavateľ môže využiť vybrané dáta na nové použitie cez API
- Viac ako 100 rôznych distribučných možností, rôzne formáty

Jeden z [modelov metadát pre OA monografie](#) vypracovali v roku 2016 organizácie Jisc a OAPEN v rámci projektu „Investigating OA monograph services“

<https://otvorenaveda.cvtisr.sk/otvorene-data/>

<https://oapen.fra1.digitaloceanspaces.com/55111e5ee86a4653a0f9708034d5f9ae.pdf>

<https://thoth.pub/>

DOAB - Directory of Open Access Books (Register open access kníh)

- vyhľadávacia služba, zabezpečuje nadácia DOAB Foundation
- **všetky služby sú poskytované **bezplatne** a metadáta sú voľne dostupné (CC0 1.0)**
- prístup k vedeckým publikáciám v režime OA prostredníctvom **odkazov na plné texty na internetovej stránke vydavateľa alebo v repozitári (zelená cesta/prístup)**
- **požiadavky na vydavateľov:**
 - 1) odborné publikácie dostupné pod **otvorenou licenciou** (napr. licencia CC)
 - 2) odborné publikácie dostupné musia prejsť **nezávislým a externým recenzným konaním pred publikovaním**
- DOAB overuje recenzný proces a licenčné politiky vydavateľov
- vydavateľ vyplní žiadosť - po schválení získa účet a prístup k nástrojom DOAB
- vydavatelia sami pridávajú knihy a editujú dáta o knihách

- viac ako 44 000 akademických recenzovaných kníh, viac ako 60 vydavateľov
- DOAB podporuje OAI protokol na harvestovanie metadát (OAI-PMH)
- knižnice/agregátory môžu integrovať metadáta záznamov z DOAB do svojich online katalógov/služieb
- knihy sú voľne dostupné na čítanie a šírenie na nekomerčné použitie (**podľa licencie!**)
- vyhľadávanie – funkcia Search alebo Browse
- záznam s rôznymi informáciami + odkaz na voľne dostupný plný text knihy + odkaz, ktorý čitateľovi umožní kúpiť tlačенú verziu knihy
- DOAB spolupracuje s rôznymi dôležitými aktérmi v oblasti OA kníh: BASE (Bielefeld Academic Search Engine), EBSCO Discovery Service, OPERAS, ScholarLed, Unpaywall a i.)

DOAB - ukážka

doab directory of open access books

Search Publisher login Support English

For Researchers For Librarians For Publishers Our Supporters Resources DOAB

Directory of Open Access Books

find books in DOAB... search

37,049 academic peer-reviewed books from 607 publishers

Browse by subject • language • publisher

DOAB is a community-driven discovery service that indexes and provides access to scholarly, peer-reviewed open access books and helps users to find trusted open access book publishers. All DOAB services are free of charge and all data is freely available.

TOP SUBJECTS

- Sociology
- Politics & government
- Society & culture: general
- Social research & statistics
- Human geography
- Migration, immigration & emigration
- Political science & theory
- Development studies
- Urban & municipal planning
- Crime & criminology

SCOSS-support

SCOSS, the Global Sustainability Coalition for Open Science Services, selected DOAB as essential infrastructure to support the transition of monographs and book chapters to open access models. SCOSS encourages the open science community to consider financially supporting DOAB and its services where possible. [read more](#)

OPERAS Certification Service

The Certification service aims to certify open access (OA) book publishers, based on their publishing practices, in particular their peer review procedure and their licensing policy. The goal of the service is to support trust in OA book publishing, by improving transparency around quality assurance of OA book publishers and their publications. [read more](#)

SPOTLIGHT

DOAB relaunches on the open source DSpace platform

The DOAB Foundation is pleased to share that the Directory of Open Access Books (DOAB) has successfully migrated to a new open source environment, based on DSpace 6. Following the migration, all its services will remain free of charge with all data being freely available.

DOAB Milestones

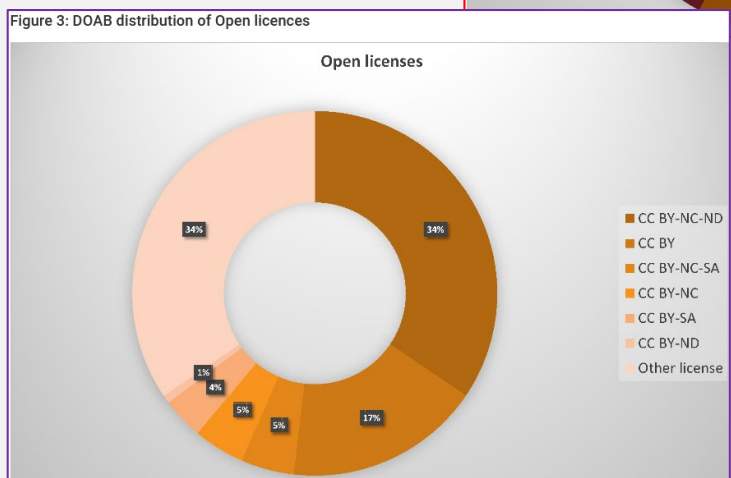
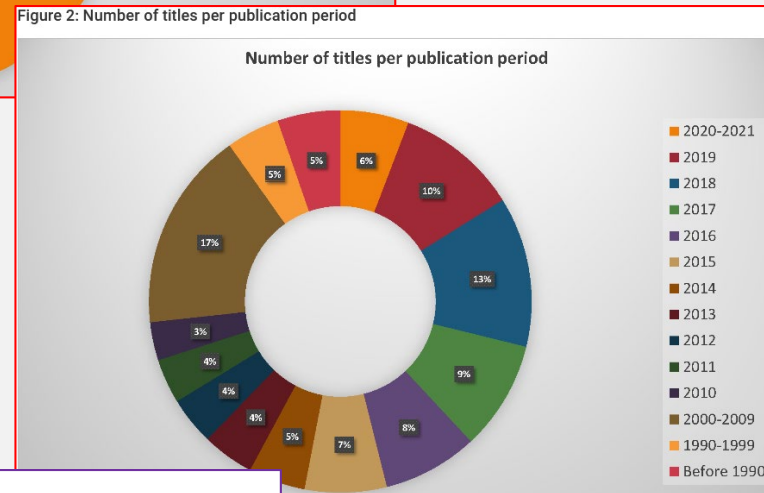
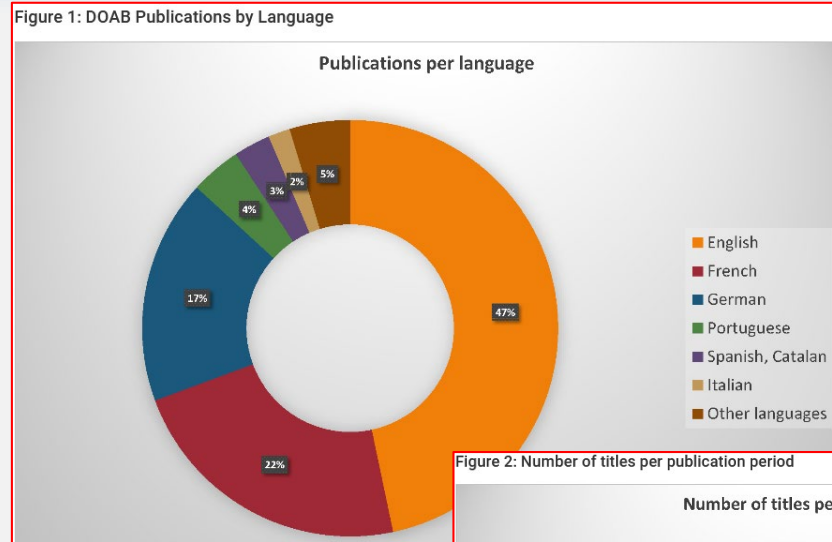
30,000+ open access books from over 400 publishers. We are pleased to share that the Directory of Open Access Books (DOAB) recently reached two key milestones in terms of book coverage and unique publishers on its platform.

SOCIAL MEDIA

Tweets by @DOABooks

DOAB @DOABooks

The server will be shut down for scheduled maintenance, starting around 10:30 AM (CET). The estimated down time is an hour. We apologise for the inconvenience!

Vyhľadávanie podľa jazyka

[DOAB Home](#) / [View Item](#)

Aplikovaná lingvistika: príručka pro studenty Bc. studia ČJL

[Export citation](#)[Book License](#)**Download Url(s)**

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/111491/Aplikovan%C3%A1%20lingvistika.pdf>

Author(s)

Eva Lehečková
Piotr Paweł Pierścieniak
Kateřina Šormová
Karel Šebesta

Language

Czech

[Show full item record](#)

První česká učebnice zaměřená na oblast aplikované lingvistiky, z jejíhož širokého záběru si vybírá několik klíčových témat: osvojování prvního a druhého jazyka, učení se cizímu jazyku, problematiku chybové analýzy, forenzní lingvistiku a analýzu diskurzu. Publikace čtenáře uvádí do dynamicky se rozvíjející problematiky výstavby akvizičních korpusů a představuje akviziční korpusy, které jsou dostupné pro češtinu. Učebnice je určena pregraduálním studentům lingvistických, filologických a učitelských studijních oborů se zájmem zejména o osvojování jazyka a učení se jazyku a o analýzu diskurzu.

URI

<https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/41022>

Keywords

analýza diskurzu; akviziční korpus; lingvistika; chybová analýza; příručka; forenzní lingvistika

Webshop link

<https://karolinum.cz/knihy/seb...>

ISBN

9788024632773

Publisher

[Karolinum Press](#)

Publisher website

<http://www.karolinum.cz>

Publication date and place

2016

Grantor

- [Rozvoj a inovace bakalářského studia českého jazyka v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK v Praze \(CZ.2.17/3.1.00/33275\)](#)

Pages

95

Rights

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Except where otherwise noted, this item's license is described as <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

OAPEN (Open Access Publishing Network) – online knižnica a publikačná platforma

- nadácia, registrované sídlo v Národnej knižnici v Hágu
- služby výskumníkom, **vydavateľom**, knižniciam a financovateľom výskumu v oblasti host'ovania, **ukladania** (repozitár), zaistenia kvality, rozširovania a digitálneho uchovávanía
- **podmienka pre vydavateľov – vydávať vedecké, recenzované knihy, voľne dostupné alebo pod otvorenou licenciou**
- informácie o štandardných zmluvách a poplatkov – na vyžiadanie

OAPEN prevádzkuje 3 platformy:

- **OAPEN Library** - centrálny **repozitár** na host'ovanie a rozširovanie OA kníh
- **Directory of Open Access Books (DOAB)** – vyhľadávacia služba registrujúca OA knihy, v spolupráci s OpenEdition
- **OAPEN Open Access Books Toolkit** – nástroj na publikovanie OA kníh pre autorov

<https://www.oapen.org/>

<https://www.oapen.org/publishers/2501042-join-publishers>

[OAPEN Home](#) / View Item

Whose Book Is it Anyway?

Export citation

A View from Elsewhere on Publishing, Copyright and Creativity

Whose Book is it Anyway? is a provocative collection of essays that opens out the copyright debate to questions of open access, ethics, and creativity. It includes views – such as artist’s perspectives, writer’s perspectives, feminist, and international perspectives – that are too often marginalized or elided altogether.

URI

<http://library.oapen.org/handle/20.500.12657/25324>

Keywords

collection of essays; copyright; copyright debate; open access; ethics; creativity; artist’s perspectives; writer’s perspectives; feminist perspectives; international perspectives; future of publishing; intellectual property

DOI

10.11647/OBP.0159

Publisher

[Open Book Publishers](http://www.openbookpublishers.com/)

Publisher website

<https://www.openbookpublishers.com/>

Publication date and place

Classification

Art treatments & subjects
Photography & photographs
Social issues & processes

Pages

458

Rights

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

 Download PDF Viewer

 Book License

Contributor(s)

Jefferies, Janis (editor)
Kember, Sarah (editor)

Collection

ScholarLed

Language

[Show full item record](#)

Search

Search OAPEN
 This Collection

BROWSE

- All of OAPEN
- Subjects
- Publishers
- Languages
- Collections

MY ACCOUNT

- Login
- Register

EXPORT

- Repository metadata

Metrics

8

measures available

Hide details

Type	Source	Value
Downloads 	OAPEN	4048
Sessions 	Open Book Publishers PDF Reader	568
Sessions 	Open Book Publishers HTML Reader	393
Downloads 	Open Book Publishers	1395
Tweets 	Twitter	129
Views 	Google Books	1089
References 	Wikipedia	1
Users 	World Reader	148

Metrics

Show details

8

measures available

Aký je rozdiel medzi OPAEN Library a DOAB?

OAPEN Library

- **repozitár** recenzovaných OA kníh, prémiové služby za poplatok
- **úplné texty recenzovaných OA kníh**, obsah a opis kníh je možné priamo prehľadávať, **knihy sa dajú priamo stiahnuť** (nie všetky)

DOAB

- **adresár** recenzovaných OA kníh a OA vydavateľov, všetky služby sú bezplatné, metadáta sú voľne dostupné (CC0)
- **opis OA kníh**, **možnosť vyhľadávať v popisoch kníh a nasmerovať na miesto uloženia** – webovú stránku vydavateľa

Aký je rozdiel medzi licenciami kníh v OPAEN Library a DOAB?

OAPEN Library obsahuje knihy, ktoré je možné čítať bez obmedzení a iné, ktoré je možné zdieľať

DOAB – všetky knihy sprístupnené cez DOAB majú licenciu umožňujúci zdieľanie
- knihy dostupné v OAPEN Library len na čítanie nie sú zaradené do DOAB

Aký je rozdiel vo vyhľadávaní kníh medzi OAPEN Library a DOAB?

OAPEN Library obsahuje opis a plné texty kníh – umožňuje komplexnejšie vyhľadávanie.

DOAB obsahuje iba opis diel.

- digitálna infraštruktúra akademickej komunikácie v humanitných a spoločenských vedách (HSS)
- spája 4 platformy: OpenEdition Journals, **OpenEdition Books**, Hypotheses (blogy), Calenda
- **OpenEdition Freemium - ekonomický model pre inštitúcie** (OpenEdition Freemium for Books a OpenEdition Freemium for Journals)
- spolupráca s európskymi partnermi – infraštruktúra OPERAS
- spolupráca s OAPEN – Nadácia DOAB
- [prístup k obsahu platforiem](#) – cez katalóg pre každú platformu (napr. OpenEdition Books catalogue: <http://books.openedition.org/catalogue> a vyhľadávača (<http://search.openedition.org>))

OpenEdition Books – 2/3 titulov dostupné **bezplatne vo formáte HTML**, môžu sa citovať, vytlačiť atď. PDF a ePub formáty – predaj z digitálnych kníhkupectiev alebo dostupné cez knižnice (predplatné).

Informácie pre vydavateľov:

- publikácie vo všetkých jazykoch, zo všetkých oblastí výskumu v humanitných a spoločenských vedách
- tituly vydavateľov sú vystavené na stránke vydavateľa (90 vydavateľov)
- bezplatná registrácia
- distribúcia: **Open Access Freemium model: HTML bezplatne**, PDF a ePubs - predaj
Výlučný prístup (Exclusive): predaj všetkých formátov na čítanie
- indexovanie v špecializovaných databázach a knižničných vyhľadávacích nástrojoch (Ebsco, Proquest, Ex-Libris)

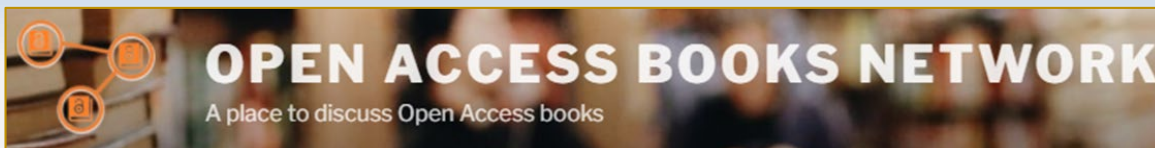
OpenEdition-vydavatelja kníh

<p>ACADEMIA UNIVERSITY PRESS 53 Books Italy</p>	<p>AFRICA E 7 Books Kenya</p>	<p>ALLIANCE ATHENA 6 Books France</p>	<p>ALPARA 47 Books France</p>
<p>ARIADNA EDICIONES 60 Books Chile</p>	<p>ARTEHIS ÉDITIONS 35 Books France</p>	<p>ARTOIS PRESSES UNIVERSITÉ 78 Books France</p>	<p>AUSONIUS ÉDITIONS 64 Books France</p>
<p>CATALOGUE OF 11115 BOOKS PUBLISHERS AUTHORS OPENEDITION SEARCH <input type="text"/></p>			
<p>LES BELLES LETTRES 31 Books France</p>	<p>C.H. BECK 39 Books Germany</p>	<p>CARRIÈRES SOCIALES ÉDITIONS 12 Books France</p>	<p>CASA DE VELÁZQUEZ 104 Books Spain</p>
<p>CEDEJ - ÉGYPTE/SOUDAN 34 Books Egypt</p>	<p>CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY PRESS 41 Books Hungary</p>	<p>CENTRE FRANÇAIS DE RECHERCHE DE LA PÉNINSULE ARABIQUE 17 Books Yemen</p>	<p>CENTRE FRANÇAIS DES ÉTUDES ÉTHIOPIENNES 17 Books Ethiopia</p>
<p>CENTRE JACQUES-BERQUE 25 Books Morocco</p>	<p>CENTRO DE ESTUDOS INTERNACIONAIS 10 Books Portugal</p>	<p>CENTRO DE ESTUDIOS MEXICANOS Y CENTROAMERICANOS 105 Books Mexico</p>	<p>CNRS ÉDITIONS 355 Books France</p>

<p>COLLÈGE DE FRANCE 202 Books France</p>	<p>ÉDITIONS DU COMITÉ DES TRAVAUX HISTORIQUES ET SCIENTIFIQUES 34 Books France</p>	<p>ÉDITIONS CONTRECHAMPS 65 Books Switzerland</p>	<p>DEMOPOLIS 27 Books France</p>
<p>DÉPARTEMENT DES ÉTUDES, DE LA PROSPECTIVE ET DES STATISTIQUES 120 Books France</p>	<p>ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES 15 Books Greece</p>	<p>ÉDITIONS CODEX 5 Books France</p>	<p>ÉDITIONS DE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE 37 Books France</p>
<p>ÉDITIONS DE LA BIBLIOTHÈQUE PUBLIQUE D'INFORMATION 75 Books France</p>	<p>ÉDITIONS DE LA MAISON DES SCIENCES DE L'HOMME 250 Books France</p>	<p>ÉDITIONS DE LA SORBONNE 387 Books France</p>	<p>ÉDITIONS DE L'ÉCOLE DES HAUTES ÉTUDES EN SCIENCES SOCIALES 142 Books France</p>
<p>ÉDITIONS DE L'HEAL 107 Books France</p>	<p>ÉDITIONS DES MAISONS DES SCIENCES DE L'HOMME ASSOCIÉES 7 Books France</p>	<p>ÉDITIONS IES 63 Books Switzerland</p>	<p>ÉDITIONS UNIVERSITAIRES D'AVIGNON 42 Books France</p>

Projekty a iniciatívy

OABN (*Open Access Books Network*) – otvorená sieť pre kohokoľvek, kto sa zaujíma o OA knihy, či už pre vedcov, vydavateľov, knihovníkov, študentov, poskytovateľov infraštruktúry, študentov alebo čitateľov. V rámci Medzinárodného týždňa OA - séria krátkych videí „[The OA Mythbusters](#)“

DARIAH Open Access Book Bursary

DARIAH-EU (The Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) – **DARIAH Open Access Book Bursary** – pre začínajúcich vedcov – štipendium bude financovať vydanie jednej (prvej) monografie v režime OA za rok (prvá výzva v 2021). DARIAH - Európska výskumná infraštruktúra-Slovensko, kooperujúca krajina – Ústav etnológie a sociálnej antropológie.

open @PC

Open BPC – iniciatíva OpenAPC zbiera a rozširuje informácie o poplatkoch na publikovanie v režime OA (údaje o APC, BPC, článkoch vydaných v rámci transformatívnych dohôd)

oaswitchboard

OA switchboard – riešenie na zjednodušenie a uľahčenie komunikácie a neutrálnej výmeny informácií medzi aktérmi OA publikovania

<https://openaccessbooksnetwork.hcommons.org/>
<https://openaccessbooksnetwork.hcommons.org/2021/10/25/who-you-gonna-call-oa-mythbusters/>
<https://www.dariah.eu/2021/05/14/dariah-is-launching-an-annual-open-access-monograph-bursary-for-early-career-researchers-in-digital-humanities/>
<https://treemaps.intact-project.org/apcdata/bpc/>
<https://www.oaswitchboard.org/>

Vydavatelství OA knih

OpenBook
Publishers

OPEN HUMANITIES PRESS

 Knowledge Unlatched
Open Access made simple

 MATTERING PRESS

 meson press

 punctumbooks

 RADICAL OPEN ACCESS
Building Horizontal Alliances

- od 2008, neziskový podnik (not-for-profit Social Enterprise a Community Interest Company)
- **bezplatné online verzie každého vydaného titulu v formátoch PDF, HTML alebo XML - možno prečítať na webovej stránke vydavateľstva, stiahnuť, opätovne použiť/vložiť**
- **digitálne vydania epub a mobi a fyzické kópie nie sú bezplatné, ale sú cenovo dostupné**
- partner v rámci európskeho projektu HIRMEOS - podieľa na vývoji infraštruktúry otvoreného prístupu
- väčšina titulov publikovaná pod licenciou CC BY,
- knihy sú predmetom hodnotenia UK REF (Research Excellence Framework – systém hodnotenia kvality výskumu vysokých škôl vo Veľkej Británii), sú pravidelne recenzované a pravidelne získavajú ceny
- [otvorený prístup](#) a [dostupnosť](#) (Open Acces platformy: napr. DOAB, OAPEN, OpenEdition, Europeana, Open Textbook platformy: napr. MERLOT, Open Textbook Library, BC Campus OpenEd; ...)

Financovanie

- žiadne BPC poplatky
- program pre knižnice

(Library Membership Scheme)

- knižnice platia ročný poplatok

za prístup k všetkým digitálnym vydaniam OBP a majú nárok na zľavu pri nákupe fyzických kópii (130 členov na celom svete)

- predaj fyzických kníh, kníh vo formáte epub a mobi
- sponzorské dary, granty

Viac informácií o vydavateľstve, službách pre autorov a čitateľov, kategóriách publikovaných kníh, atď. nájdete tu: <https://www.openbookpublishers.com/>
<https://www.openbookpublishers.com/section/44/1>

Ďalšie OA vydavateľstvá

Knowledge Unlatched

Open Access made simple

Knowledge Unlatched - ponúka crowdfundingový model na podporu publikovania OA kníh,

financovanie cez partnerstvá

<https://knowledgeunlatched.org/>

OPEN HUMANITIES PRESS

Open Humanities Press – medzinárodná komunita vedcov a akademikov, editorov a čitateľov so zameraním humanitnej vedy, špecificky na kritickú a kultúrnu teóriu.

<http://www.openhumanitiespress.org/about/community/>

MATTERING PRESS

Mattering Press - vydáva kvalitné, recenzované knihy v režime otvoreného prístupu v rámci relačného výskumu vedy, technológií a spoločnosti.

<https://www.matteringpress.org/about>

punctumbooks

punctumbooks – vydavateľstvo zamerané na „neo-tradičné a nekonvenčné“ vedecké práce

<https://punctumbooks.com/about/vision-statement/>

meson press

meson press – vydavateľstvo zamerané na výskum v oblasti digitálnych kultúr a sieťových médií

<https://meson.press/>

RADICAL OPEN ACCESS

Building Horizontal Alliances

Zoznam akademických vydavateľstiev združených v Radical Open Access Collective

<http://radicaloa.disruptivemedia.org.uk/directory/>

OA knihy na Slovensku

CVTI SR

<https://otvorenaveda.cvtisr.sk/publikacie/>

Sprievodca svetom vedeckého publikovania

Sprievodca svetom vedeckého publikovania pr prvých vedeckých časopisov až po najnovš platformy. Sleduje cestu vedeckého článku od hľadanie správneho časopisu a úskalia rece publikovanie, hodnotenie vedy, manažment ele zdrojov a víziu budúcnosti knižníc v digitálnom ve kontaktujte na e-mailovej adrese: zuzana.stozicka

Tlačenú verziu si môžete objednať za 9,34 eur t CVTI SR pri okienku vedeckej knižnice na 1. posch

Licencie Creative Commons

Táto príručka „Sprievodca licenciami Creative autorov monografií z oblasti humanitných a slovenský upravený preklad príručky: Austin, Elle Graham & Baker, James & Eve, Martin & Priego, Creative Commons for humanities and social sci (https://www.researchgate.net/publication/266734689_Guide_to_Creative_Commons_for_hu nce_monograph_authors), sprístupnenej pod lice Attribution 3.0 Unported License.

Typ publikácie: príručka

Ellen Collins, Carren Milloy, Graham Stone

SPRIEVODCA LICENCIAMI CREATIVE COMMONS [NIELEN] PRE AUTOROV MONOGRAFIÍ Z OBLASTI SPOLOČENSKÝCH VIED

O diele:

Príručka prináša informácie o používaní verejných licencií v oblasti spoločenských vied. Príručka je doplnená o informácie relevantné pre slovenské prostredie (napr. autorský zákon)

Ďalšie informácie:

Preklad: Lucia Nižníková

Rozsah: 47 strán

Jazyk: slovenský

Kľúčové slová: verejné licencie; Creative commons; monografie; spoločenské vedy; humanitné vedy

FULL TEXT

O vydání:

Vydanie/verzia: 1.

Vydavateľ: Centrum vedeckých a technických informácií SR (<https://www.cvtisr.sk/>)

Miesto vydania: Bratislava

Rok vydania/Dátum publikovania: 2021

Poznámka: Preklad z angl. orig.: Guide to Creative Commons for humanities and social science monograph authors.

ISBN (print): 978-80-89965-94-6

DOI: <https://doi.org/10.52036/slcc.2021>

Autorské práva (licencia): Dielo je sprístupnené pod licenciou CC BY Attribution 4.0 International (Uvedenie Autora)

Ako citovať:

FULL TEXT - <https://zenodo.org/record/4955611#.YWVRMxxnqUI>

SAV - Centrum spoločenských a psychologických vied SAV

<https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=activity-monography>

https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=activity-monography-response-page&institute_no=199&monography_id=86

VEDA A VÝSKUM

VZDELÁVANIE A ŠTIPENDIÁ

DOKUMENTY

MÉ

PROCEEDINGS OF THE 19TH INTERNATIONAL CONFERENCE WORK AND ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY 2020

Institute of Social Sciences CSPS SAS

Publikované: 15. 12. 2020

Obsah:

How Retirement Is seen by 40+ Employed Educated People, strany: 1-12 [Full text](#)

Comparison of Opinions on Social and Labour Integration of Migrants within the V4 Countries, strany: 13-24 [Full text](#)

Teachers' Profession and Status Perceived by Slovak Teachers in Hungary, strany: 25-37 [Full text](#)

Family Businesses, Roles and Relationships, strany: 38-48 [Full text](#)

Older Adults' Vulnerability to Fraud: Narrative Review Study, strany: 49-61 [Full text](#)

Czech Version of the Implicit Positive and Negative Affect Test: Possibilities for Work and Organizational Research, strany: 62-78 [Full text](#)

Emocionálne a osobnostné ťažkosti s kariérovým rozhodovaním stredoškolských a vysokoškolských študentov, strany: 79-95 [Full text](#)

Pracovné ciele u pracujúcich, strany: 96-106 [Full text](#)

Predbežný pohľad na integráciu vybraných prístupov k regulácii správania v procese dosahovania cieľa, strany: 107-117 [Full text](#)

O vydání:

Vydavateľ: Institute of Social Sciences CSPS SAS

Vydanie: 1.

Miesto vydania: Košice

Rok vydania: 2020

ISBN 978-80-89524-51-8 (online)

DOI: <https://doi.org/10.31577/2020.978-80-89524-51-8>

Typ monografie: editorovaná kniha

Verejná licencia:

CC BY-NC-ND 4.0 Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0

Ako citovať:

ISO 690:

Piterová, I. - Fedáková, D. - Výrost, J.: Proceedings of the 19th International Conference Work and Organizational Psychology 2020. 1 vyd. Košice : Institute of Social Sciences CSPS SAS. 2020. pp. 283. ISBN 978-80-89524-51-8. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/2020.978-80-89524-51-8>

APA:

Piterová, I., Fedáková, D., Výrost, J. (2020). Proceedings of the 19th International Conference Work and Organizational Psychology 2020. Košice : Institute of Social Sciences CSPS SAS. ISBN 978-80-89524-51-8. DOI: <https://doi.org/10.31577/2020.978-80-89524-51-8>

Vydávanie open access monografií: ako na to

zhrnutie na záver

Otvorený prístup znamená

Digitálny obsah
Bezplatne dostupný
Jasná licencia

Vydavateľ

Prehľadné a jasné informácie pre autora (OA áno/nie, BPC áno/nie, v akej výške) jasné informácie o uložení diela, prístupe k nemu a licencií na ďalšie použitie, jasné informácie pre používateľa.

Nástroje

Thoth (metadáta)
DOAB (vyhľadávacia služba)
OAPEN (repozitár)
OpenEditionBooks (platforma)
OASwitchboard (komunikácia)

Vydávanie open access monografií: ako na to - zdroje a súvisiace odkazy

Otvorená veda – Čo znamená otvorený prístup? Prečo OA?

<https://otvorenaveda.cvtisr.sk/>

<https://otvorenaveda.cvtisr.sk/informacne-materialy/>

Typy OA

<https://openaccess.cvtisr.sk/homepage/publikovanie-formou-open-access/>

Plán S

https://otvorenaveda.cvtisr.sk/wp-content/uploads/2021/06/Plan_S-preklad.pdf

<https://www.openaire.eu/oa-books-united-kingdom?highlight=WyJtb25vZ3JhcGhZll0>

https://en.wikipedia.org/wiki/Plan_S

<https://www.coalition-s.org/coalition-s-statement-on-open-access-for-academic-books/>

Európska komisia, program Horizon Europe

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/goals-research-and-innovation-policy/open-science/open-access_en

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/goals-research-and-innovation-policy/open-science/open-access_en

https://ec.europa.eu/info/horizon-europe_en

<https://eraportal.sk/horizont-europa/>

https://eraportal.sk/horizont-europa/heu-o-programe/#tabs_desc_62575_4

<https://eraportal.sk/horizont-europa/heu-o-programe/>

https://ec.europa.eu/info/files/background-note-open-access-scientific-publications-and-open-research-data_en

https://ec.europa.eu/regional_policy/sk/2021_2027/

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/agr-contr/general-mga_horizon-auratom_en.pdf; COMMUNICATION, DISSEMINATION, OPEN SCIENCE AND VISIBILITY (ARTICLE 17

Horizon Europe - horizon_europe_en_investing_to_shape_our_future.pdf

Erzsébet Tóth-Czifra: Open Science in the Horizon Europe funding programme: what to expect? Published 17/12/2020 - Updated 11/01/2021:

<https://dariahopen.hypotheses.org/968>

Obmedzenia pri vydávaní OA monografií

Janneke Adema: [Towards a Roadmap for Open Access Monographs](#), A Knowledge Exchange Report, May 2019, DOI: 10.5281/zenodo.2644997)

Autorské práva, verejné licencie

<https://otvorenaveda.cvtisr.sk/autorske-prava-copyrights/>

<https://creativecommons.org/>

<https://www.dusevnevlastnictvo.gov.sk/web/guest/autorske-pravo>

Financovanie

Ferwerda E., Open access monograph business, Insights, 2014, 27 (S), s. 35-38).

platforma: <https://www.openingthefuture.net/>

OAPEN Open Access Books Toolkit – Planning and Funding: [Obchodné modely financovania vydávania OA kníh](#) (<https://www.oabooks-toolkit.org/lifecycle/10944589-planning-funding/article/10432084-business-models-for-open-access-book-publishing>)

Dôležité informácie o OA na stránke vydavateľa: „Publisher information on open access monographs“, 2016; <https://oapen.fra1.digitaloceanspaces.com/f6b69073a803414e99650caa26539828.pdf>

Metadáta:

<https://oapen.fra1.digitaloceanspaces.com/55111e5ee86a4653a0f9708034d5f9ae.pdf>

<https://thoth.pub/>

<https://otvorenaveda.cvtisr.sk/otvorene-data/>

Platformy, projekty, vydavateľstvá

<https://www.oabooks-toolkit.org>

<https://openaccessbooksnetwork.hcommons.org/>

<https://www.dariah.eu/2021/05/14/dariah-is-launching-an-annual-open-access-monograph-bursary-for-early-career-researchers-in-digital-humanities/>

<https://treemaps.intact-project.org/apcdata/bpc/>

<https://www.doabooks.org/>

<https://www.oapen.org/>

<https://www.openedition.org/>

<https://www.operas-eu.org/about/operas-in-a-nutshell/>

<https://operas.hypotheses.org/>

<https://www.hirmeos.eu/>

<https://cordis.europa.eu/project/id/731102>

<https://www.hirmeos.eu/2018/11/05/hirmeos-workshops-on-annotation-and-metrics-for-oa-monographs-10-11jan-2019-paris/>

<https://www.openbookpublishers.com/>

<https://knowledgeunlatched.org/>; https://en.wikipedia.org/wiki/Knowledge_Unlatched

<http://www.oecd.org/about/publishing/>

<http://www.openhumanitiespress.org/about/community/>

<https://www.matteringpress.org/about>

<https://punctumbooks.com/about/vision-statement/>

<https://meson.press/>

<http://radicaloa.disruptivemedia.org.uk/directory/>

<https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=activity-monography>

Obrázky: Pixaby

Ďakujem za pozornosť.

Centrum vedeckých a technických informácií SR

Národné informačné centrum pre vedu, techniku, inovácie a vzdelávanie a vedecká knižnica SR

Odbor podpory otvorenej vedy a výskumu

Kontaktná kancelária pre otvorený prístup

Lamačská cesta 8/A

840 05 Bratislava

www.cvtisr.sk

<https://otvorenaveda.cvtisr.sk/>

Kontakt: otvorenaveda@cvtisr.sk
gabriela.fisova@cvtisr.sk

MINISTERSTVO

ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).